
Plenary sitting

B8-0489/2016

20.4.2016

PASIŪLYMAS DĖL REZOLIUCIJOS

pateiktas uždavus klausimą, į kurį atsakoma žodžiu, B8-0361/2016

pagal Darbo tvarkos taisyklių 128 straipsnio 5 dalį

dėl išpuolių prieš ligonines ir mokyklas pažeidžiant tarptautinę humanitarinę
teisę
(2016/2662(RSP))

Cristian Dan Preda, Andrzej Grzyb, Davor Ivo Stier, Anna Záborská
PPE frakcijos vardu

Europos Parlamento rezoliucija dėl išpuolių prieš ligonines ir mokyklas pažeidžiant tarptautinę humanitarinę teisę (2016/2662(RSP))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją ir kitas JT žmogaus teisių srities priemones,
- atsižvelgdamas į Ženevos konvencijas ir kitas tarptautinės humanitarinės teisės (THT) teisinių priemones,
- atsižvelgdamas į 2009 m. gruodžio 8 d. Užsienio reikalų tarybos išvada dėl skatinimo laikytis tarptautinės humanitarinės teisės,
- atsižvelgdamas į atnaujintas Europos Sąjungos gaires dėl skatinimo laikytis Tarptautinės humanitarinės teisės¹,
- atsižvelgdamas į 2016 m. vasario 2 d. JT Generalinio Sekretoriaus pranešimą pasaulio aukščiausiojo lygio susitikimui humanitariniais klausimais „Viena žmonija, bendra atsakomybė“,
- atsižvelgdamas į JT saugumo tarybos 2011 m. liepos 12 d. priimtą rezoliuciją 1998 (2011) ir 2014 m. kovo 7 d. priimtą rezoliuciją 2143 (2014) dėl vaikų, nukentėjusių nuo ginkluotų konfliktų, apsaugos,
- atsižvelgdamas į 2010 m. liepos 9 d. JT Generalinės Asamblėjos rezoliuciją A/RES/65/290 dėl teisės į švietimą ekstremaliosiose situacijose,
- atsižvelgdamas į 2015 m. gegužės mėn. Saugių mokyklų deklaraciją, paskelbtą tvirtinti per Norvegijos užsienio reikalų ministerijos 2015 m. gegužės mėn. Osle sušauktą konferenciją saugių mokyklų klausimais, ir į susijusias gaires dėl mokyklų ir universitetų apsaugos nuo karinio naudojimo ginkluoto konflikto metu,
- atsižvelgdamas į 2014 m. gegužės 21 d. JT Generalinio Sekretoriaus specialiojo atstovo vaikų ir ginkluotų konfliktų klausimais paskelbtas gaires dėl išpuolių prieš mokyklas ir ligonines, siekiant padėti visiems, dalyvaujantiems stebėsenos, atsiskaitymo ir tarpininkavimo procesuose,
- atsižvelgdamas į 2015 m. gruodžio 10 d. 32-osios tarptautinės Raudonojo Kryžiaus ir Raudonojo Pusmėnulio judėjimo konferenciją tarptautinės humanitarinės teisės laikymosi griežtinimo klausimais,
- atsižvelgdamas į savo 2016 m. vasario 25 d. rezoliuciją dėl humanitarinės padėties

---

¹ OL C 303, 2009 12 15, p. 12.

Jemene¹,

- atsižvelgdamas į savo 2015 m. vasario 12 d. rezoliuciją dėl humanitarinės krizės Irake ir Sirijoje, ypač susijusios su grupuote „Islamo valstybė“²,
  - atsižvelgdamas į savo 2015 m. gruodžio 16 d. rezoliuciją „Pasiruošimas pasaulio aukščiausiojo lygio susitikimui humanitariniais klausimais. Humanitarinės pagalbos teikimo sunkumai ir galimybės“³,
  - atsižvelgdamas į Tarybos klausimą dėl išpuolių prieš ligonines ir mokyklas pažeidžiant tarptautinę humanitarinę teisę (O-000063/2016 – B8-0361/2016),
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 128 straipsnio 5 dalį ir 123 straipsnio 2 dalį,
- A. kadangi tarptautinė bendruomenė tapo liudininke, jog per paskutiniuosius 10 metų visame pasaulyje per ginkluotus konfliktus padaugėjo išpuolių prieš ligonines ir mokyklas, pavyzdžiui, 2015 m. balandžio 2 d. įvykdytas išpuolis Kenijoje, 2009–2015 m. – prieš tūkstančius mokyklų Šiaurės Nigerijoje, 2015 m. spalio 3 d. – Kundūze (Afganistane), 2016 m. sausio 10 d. – Razahe (Jemene), 2016 m. vasario 15 d. – Idlibo provincijoje šiaurinėje Sirijos dalyje; kadangi nuspręsta, jog išpuoliai Kundūze buvo „tiesioginis netyčinės žmogaus klaidos ir proceso sutrikimo bei įrangos gedimo padarinys“, buvo pradėti tyrimai ir atsakingiems asmenims skirtos sankcijos;
- B. kadangi nuo 2004 m. nepriteklių patiriančių žmonių skaičius išaugo daugiau nei dvigubai ir 2015 m. viršijo 100 mln.; kadangi 250 mln. žmonių kenčia nuo humanitarinių krizių; kadangi prievarta perkeltų asmenų skaičius yra didžiausias nuo Antrojo pasaulinio karo laikotarpio – beveik 60 mln. žmonių, iš kurių beveik 40 mln. perkelta savo šalies viduje; kadangi daugiau kaip pusė pasaulio pabėgėlių yra vaikai;
- C. kadangi iškilus humanitarinei krizei, pirmiausia sureaguoja šeimos, suteikdamos pastogę, maisto, reikalingą priežiūrą ir būdamos solidarios su visais nukentėjusiais savo nariais; kadangi vaikų ir motinų gerovė yra svarbiausias kiekvienos šeimos prioritetas, vertas didžiausių aukų;
- D. kadangi per pastaruosius aštuonerius metus išaugę poreikiai ir sunkumai, ilgalaikių įsipareigojimų trūkumas ir didėjančios humanitarinės pagalbos išlaidos prisidėjo prie to, kad dabartinės humanitarinės sistemos ribos yra beveik pasiektos, ir kadangi dėl to kai kurios organizacijos buvo priverstos laikinai sustabdyti pagalbą maisto ir pastogės srityje, taip pat kitas humanitarines gelbėjimo operacijas;
- E. kadangi 2016 m. gegužės 23–24 d. Stambule vyks pirmasis pasaulio aukščiausiojo lygio susitikimas humanitariniais klausimais; kadangi pasaulio aukščiausiojo lygio susitikimui humanitariniais klausimais skirtame pranešime „Viena žmonija, bendra atsakomybė“ JT Generalinis Sekretorius atkreipia dėmesį į tai, kad, pasak jo, per ginkluotuosius konfliktus „begėdiškai ir brutaliai griaunama pagarba tarptautinėms žmogaus teisės ir humanitarinei teisei“, o tai kelia grėsmę, kad sugrįš karo be ribų era;

¹ Priimti tekstai, P8_TA(2016)0066.

² Priimti tekstai, P8_TA(2015)0040.

³ Priimti tekstai, P8_TA(2015)0459.

kadangi pranešime pažymima, jog jeigu nebus reikalaujama ir skatinama gerbti mūsų bendras normas ir remti esamus vykdymo užtikrinimo, stebėsenos ir atskaitomybės mechanizmus, bus prisidedama prie šio griovimo;

- F. kadangi visos konflikto šalys, įskaitant valstybės ir nevalstybinius ginkluotus subjektus, privalo užtikrinti humanitarinės pagalbos teikėjams sąlygas, kurios būtinos norint padėti pažeidžiamiesiems, nuo konfliktų nukentėjusiems civiliams gyventojams;
- G. kadangi tarptautinės humanitarinės teisės (THT), kitaip vadinamos ginkluotų konfliktų teise, tikslas – sušvelninti ginkluoto konflikto poveikį apsaugant konflikte nedalyvaujančius asmenis ir reglamentuojant karo veiksmų vykdymo priemones ir metodus;
- H. kadangi ligoninės ir medicinos darbuotojai pagal tarptautinę humanitarinę teisę yra tiesiogiai saugomi ir kadangi visi tyčiniai išpuoliai prieš civilius gyventojus ir civilinę infrastruktūrą laikomi sunkiu tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimu;
- I. kadangi kai kurios ginkluotos grupuotės priešinasi pasaulietiskam švietimui ir mergaičių mokymui arba tam, kad mergaites gydytų medikai vyrai, ir trukdo naudotis tomis paslaugomis; kadangi dėl konflikto susiklosčius bendrai nesaugumo atmosferai vaikai, mokytojai ir medicinos darbuotojai negali lankyti mokyklos arba kreiptis dėl medicinos pagalbos;
- J. kadangi 2016 m. kovo 14 d. 52 valstybės, įskaitant 13 ES valstybių narių, atsižvelgdamos į 2015 m. gegužės mėn. Osle įvykusių Saugių mokyklų konferenciją, patvirtino Saugių mokyklų deklaraciją;
- K. kadangi Užsienio reikalų taryba, priimdama ES gaires dėl skatinimo laikytis tarptautinės humanitarinės teisės, pabrėžė, jog svarbu veiksmingai spręsti didelių pažeidimų padarinių klausimą remiant reikiamus atskaitomybės mechanizmus, ir pažymėjo, kad tais atvejais, kai atitinkama valstybė ar valstybės negali arba nenori pasinaudoti savo jurisdikcija, svarbų vaidmenį gali atlikti Tarptautinis baudžiamasis teismas; kadangi ES gairėse „atitinkamos Tarybos darbo grupės“ taip pat įpareigojamos stebėti situacijas, kuriose gali būti taikoma THT ir tokiais atvejais rekomenduoti, kokiais veiksmais skatinti laikytis THT (15 dalies a punktas);
- L. kadangi atnaujintose ES gairėse dėl skatinimo laikytis tarptautinės humanitarinės teisės minimos įvairios veiksmų priemonės, kuriomis ES gali naudotis šioje srityje bendraudama su trečiosiomis šalimis, įskaitant politinį dialogą, bendro pobūdžio viešus pareiškimus, ribojančias priemones, bendradarbiavimą su kitomis tarptautinėmis institucijomis, krizių valdymo operacijas, asmeninę atsakomybę, mokymą ir ginklų eksporto kontrolę (16 dalis);
- M. kadangi 2012–2015 m. Tarptautinis Raudonojo Kryžiaus komitetas (TRKK) surengė plačią konsultaciją, kaip stiprinti teisinę ginkluotų konfliktų aukų apsaugą ir kaip didinti THT laikymosi užtikrinimo mechanizmų veiksmingumą;
- N. kadangi valstybės, dalyvavusios 2015 m. gruodžio mėn. vykusioje 32-ojoje tarptautinėje Raudonojo Kryžiaus ir Raudonojo Pasmėnulio judėjimo konferencijoje, susitarė pradėti naują tarpvyriausybinių procesą ir rasti būdų, kaip griežtinti THT įgyvendinimą, ir

pasiektus rezultatus pristatyti kitoje 2019 m. vykšančioje tarptautinėje konferencijoje;

- O. kadangi ES humanitarinės pagalbos skyriaus lėšos 2015 m. siekė 909 mln. EUR ir sudaro mažiau nei 1 proc. viso ES biudžeto; kadangi pagalbos ir ilgalaikės pagalbos sąsajų pagerinimas būtų vienas iš dabartinio ypatingų humanitarinių poreikių ir turimų išteklių neatitikimo mažinimo būdų;
1. pažymi, jog yra sukrėstas ir labai susirūpinęs dėl mirtinų išpuolių prieš ligonines ir mokyklas – šių išpuolių per ginkluotus konfliktus skaičius visame pasaulyje auga nerimą keliančiu tempu, o pacientai, mokiniai, medicinos darbuotojai ir mokytojai, humanitarinės pagalbos darbuotojai ir šeimų nariai tampa jų taikiniais ir aukomis; išreiškia nuomonę, kad po tarptautinio pasmerkimo privalo būti vykdomi nepriklausomi tyrimai ir siekiama realios atsakomybės; ragina ES ir JT valstybes nares, ES institucijas ir pirmininko pavaduotoją ir (arba) vyriausiąjį įgaliotinį pripažinti tikrąjį šios ekstremalios padėties mastą ir pasinaudoti visomis jų disponuojamomis priemonėmis;
  2. smerkia išpuolius prieš ligonines ir mokyklas, kurie pagal tarptautinę teisę yra draudžiami, pripažindamas, kad tokiais veiksmais gali būti padaryta šurkščių 1949 m. Ženevos konvencijų pažeidimų ir karo nusikaltimų pagal TBT Romos statusą; išreiškia įsitikinimą, jog būtina saugoti, kad per ginkluotus išpuolius sveikatos ir švietimo įstaigos išliktų neutrali, saugoma erdvė, o tai užtikrinti skaidriais, nepriklausomais ir nešališkais įvykdytų brutalių išpuolių tyrimais ir pastangomis, kad už padarytus nusikaltimus iš visų juos darant dalyvavusių šalių būtų pareikalauta realios atsakomybės;
  3. pabrėžia, kad sveikata yra žmogaus teisė, ir ragina ginkluotuose konfliktuose dalyvaujančias šalis garantuoti galimybę naudotis medicinos paslaugomis, šių paslaugų prieinamumą, priimtinumą ir kokybę;
  4. pripažįsta šeimų vaidmenį apsaugant labiausiai pažeidžiamus žmones, ypač vaikus ir moteris, ir jais rūpinantis bei pripažįsta, kad svarbu su šeimomis užmegzti partnerystės ryšius, kad humanitarinė pagalba būtų kuo tinkamesnė ir veiksmingesnė;
  5. skatina ES ir jos valstybes nares palaikyti JT Generalinio Sekretoriaus raginimą, kad visos JT valstybės narės pasinaudotų pasaulio aukščiausiojo lygio susitikimo humanitariniais klausimais teikiama galimybe dar kartą įsipareigoti saugoti civilius gyventojus ir žmogaus teises, laikydamosi taisyklių, dėl kurių jau yra susitarusios; pabrėžia, kad JT Generalinis Sekretorius pažymėjo, jog svarbu stiprinti tarptautines tyrimų ir teismų sistemas, įskaitant TBT, kuriomis papildomos nacionalinės sistemos, kad nebaudžiamumui už THT pažeidimus būtų padėtas taškas;
  6. ragina per pasaulio aukščiausiojo lygio susitikimą humanitariniais klausimais įsipareigoti sistemingai laikytis rezultatais ir dalyvavimo principu grindžiamo metodo, nustatčius konkrečius rodiklius bei darbo metodiką – donoriai ir įgyvendinančiosios agentūros turėtų juos stiprinti ir jais dalytis, – ir stengtis institucionalizuoti, kruopščiau stebėti ir vertinti JT atskaitomybės nukentėjusiems gyventojams sistemą;
  7. pabrėžia, kad norint išspręsti naujų ir nesibaigiančių nelaimių ir pažeidžiamumo klausimus, reikia vengti lygiagrečių sistemų, plėsti finansavimo bazę, vykdyti ilgalaikes prognozuojamas investicijas ir užtikrinti atitiktį naujai darnaus vystymosi darbotvarkei,

visų pirma, skatinant humanitarinės pagalbos ir vystymosi sričių subjektus laikytis bendros rizikos ir poreikių vertinimo, planavimo ir finansavimo metodikos; pabrėžia, kad, siekiant spręsti veiksmingumo problemas ir šalinti humanitarinės veiklos finansavimo spragas, reikalingas didesnis humanitarinės pagalbos ir paramos vystymuisi papildomumas, kartu reikėtų didinti vystymosi ir humanitarinės pagalbos finansavimą; atsižvelgdamas į tai, primena seniai prisiimtą tarptautinį įsipareigojimą siekti 0,7 proc. BNP tikslo;

8. pripažįsta, kad ES gairės dėl skatinimo laikytis tarptautinės humanitarinės teisės yra svarbios ir unikalios, nes jokios kitos valstybės ar organizacijos lygiaverčio dokumento nėra priėmusios; ragina valstybes nares veiksmingai įgyvendinti ES gaires;
9. ragina Užsienio reikalų tarybą ir pirmininko pavaduotoją ir (arba) vyriausiąjį įgaliotinį užtikrinti, kad ES politika ir veiksmai, susiję su THT, būtų plėtojami darniai, veiksmingai ir kad THT gairių įgyvendinimas pirmiausia būtų priskirtas Tarybos viešosios tarptautinės teisės darbo grupės, kuriai pirmininkauja Tarybai pirmininkaujanti valstybė, kompetencijai; šiuo atžvilgiu pabrėžia, kad ES gairėse „atitinkamos Tarybos darbo grupės“ įpareigojamos stebėti situacijas, kuriose gali būti taikoma THT, ir tokiais atvejais rekomenduoti, kokiais veiksmais skatinti laikytis THT (15 dalies a punktas);
10. primena poziciją, kurios laikomasi ES gairėse, kad, kai tai yra tikslinga, turėtų būti svarstoma galimybė pasitelkti Tarptautinę humanitarinę faktų nustatymo komisiją (THFNK), įsteigtą pagal 1949 m. Ženevos konvencijos I papildomą protokolą, kuri gali padėti skatinti laikytis THT pasinaudodama savo faktų nustatymo gebėjimais ir gerai veikiančia tarnyba; pažymi, kad THFNK paslaugomis nebuvo naudojamos ir ragina dalyvaujančias šalis apsvarstyti galimybę pradėti jomis naudotis;
11. ragina tarptautinei bendruomenei sudaryti geresnes institucines sąlygas, kad ji galėtų spręsti bendrus susirūpinimą keliančius su THT įgyvendinimu ir glaudesniu politiniu dialogu susijusius klausimus, stengiantis užtikrinti geresnę konfliktų prevenciją ir kuo greičiau išspręsti visame pasaulyje vykstančius ginkluotus konfliktus; ragina ES ir jos valstybes nares stengtis per būsimą tarpvyriausybinių procesą pasiekti geresnių rezultatų ir rasti būdų, kaip sugriežtinti THT įgyvendinimą, kaip susitarta per 2015 m. gruodžio mėn. vykusią 32-ąją tarptautinę Raudonojo Kryžiaus ir Raudonojo Pasmėnulio judėjimo konferenciją;
12. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, Tarybai ir Komisijai, ES specialiajam įgaliotiniui žmogaus teisių klausimais, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams, JT Generaliniam Sekretoriui, JT Generalinės Asamblėjos pirmininkui ir JT valstybių narių vyriausybėms.